

Мухаммадқасим Фахим, ки дар даврони ҳукумати Хомиди Карзай, ба олитарин рутбаи низомӣ-маршалӣ-расид, ба дунболи кушта шудани Ахмадшохи Масъуд фармондори аршади чабхаи муттаҳиди зиддитолибон шухрати бештаре ёфт.

Фахим пас аз он ки Ахмадшохи Масъуд дар як ҳамлаи интихорӣ кушта шуд, раҳбарии нерӯҳои мучоҳидинро дар мубориза алайҳи Толибон ба уҳда гирифт ва нақши муҳимме дар фурупошии режими Толибон бо химояти ҳавоии ҷангандаҳои амрикоӣ бозӣ кард. Мухаммадқасими Фахим пас аз фурупошии Толибон низ дар сахнаи сиёсии Афғонистон ҳамвора ҳузур дошт, ба истиснои панҷ соли аввали раёсати ҷумҳурии Хомиди Карзай, ки ба далели ҳузур дар давлат натавонист нақши ҳудро ба шакли фаъол ҳифз кунад. Қасими Фахим, дар соли 1336-и ҳуршедӣ дар рустои Умрази вилояти Панҷшер ба дунё омад.

Ӯ омӯзишҳои ибтидоиро дар зодгоҳаш фаро гирифт ва барои омӯзиши олии ба Кобул рафт ва дар риштаи ҳукуки исломӣ дарс хонд.

Маршал Фахим пас аз қудатои хати саври 1357 ва муҳолифат бо ҳукумати тахти химояти Шӯравии собиқ дар Афғонистон, ба Покистон сафар кард. Пас аз икомати кӯтоҳмуддатдар Покистон, дубора ба Афғонистон баргашт ва бо гурӯҳҳои мучоҳидин, бавижа дар қанори Ахмадшоҳ Масъуд, муҳолифатҳои мусаллаҳонаи ҳудро алайҳи ҳукумат оғоз кард.

Қасими Фахим фармондеҳии баҳше аз нерӯҳои мучоҳидинро ба уҳда гирифт ва дар солҳои баъд низ ҳавзаи фармондеҳии ҳудро густариш дод. Мухаммадқасими Фахим дар ин солҳо нақши муҳимме дар танзими гурӯҳҳои мучоҳидин дар вилояти Бадахшон, Бағлон, Таҳор ва Кундуз бозӣ кард.

Пас аз фурупошии ҳукумат ва пирӯзии гурӯҳи мучоҳидин, Фахим ҳамроҳ бо нерӯҳои ҷиҳодӣ дар соли 1371 қориди Кобул шуд. Ӯ дар давлати мучоҳидин ба раҳбарии Бурҳониддин Раббонӣ уҳдадори вазорати амният шуд.

Ба дунболи тасаллути гурӯҳи Толибон ва тасарруфи пойтахти Афғонистон аз сӯйи ин гурӯҳ, Фахим барои муддати кӯтоҳе фармондеҳии гурӯҳҳои ҷиҳодиро дар ҷанг алайҳи Толибон дар шимоли Афғонистон ба уҳда гирифт.

Пас аз марги Масъуд, танзим ва истиҳкоми гурӯҳҳои ҷиҳодӣ дар мубориза алайҳи Толибон ба як ҷолиши аслии барои Фахим таъдил шуд, аммо ба дунболи фурупошии гурӯҳи Толибон ва баргузори иҷлоси Бонн, Фахим ба унвони муъовини аввали давлати муваққат ва вазири дифоъи Афғонистон таъйин шуд.

Хомиди Карзай, раиси ҷумҳурии Афғонистон дар нахустин интиҳоботи раёсати ҷумҳурӣ Фаҳимро аз муъовинати худ қанор зад ва ба ҷойи ӯ Ахмадзиё Масъуд, бародари Ахмадшоҳи Масъудро ба унвони муъовини аввали худ муъаррифӣ кард.

Ин иқдом, ки барои бисёре гайримунтазира буд, равобити миёни Фахим ва раиси ҷумҳури Карзайро тира кард, то ҷое, ки Фахим гуфт: "Хомиди Карзай дигар ҳаргиз аз мучоҳидин химоят нахоҳад дид."

Дар панҷ соли раёсати ҷумҳурии Карзай, Маршал Фахим ғушанишинӣ ихтиёр кард, аммо ҳар аз гоҳе аз ҳукумати Карзай ба хотири ончи ки ӯ қанор задани мучоҳидин аз қудрат меҳонад, башиддат интиқод мекард.

То ин ки Хомиди Карзай дар интиҳоботи дуҷуми раёсати ҷумҳурӣ як бори дигар ба суроғи Фахим рафт ва ӯро бори дигар ба унвони муъовини худ дар интиҳобот муъаррифӣ кард.

Мухаммадқасими Фахим кӣ буд?

Муаллиф: "Миллат"
02.04.2014 21:06

Ў дар панҷ соли гузашта муъовини аввали раёсати ҷумҳурии Афғонистон буд ва рӯзи 9 март аз дунё даргузашт ва дар Кобул ба хок супурда шуд.

Ёддошти "Тоҷикам": Даргузашти Мухаммадқасим Фахим, яке аз тоҷикони номдори Афғонистон барои ҳама тоҷикони ин кишвар ва ҷаҳон талафоти сангин аст. Оқои Фахим чанд рӯз пеш аз падруд гуфтаниш бо ин ҷаҳони фонӣ пуштибонии худро аз доктор Абдуллоҳи Абдуллоҳ дар маъракаи интихоботи раёсати ҷумҳури эълон карда буд... Баъзе нашрияҳои тоҷикони кишвар маҳз ин мавқеъгирии моршолро сабаби марги ӯ гуфтанд ва бо таъҷиб ба ин нуқта, ки пас аз марг ҷасади муовини аввали раиси ҷумҳури кишвар бидуни муоинаи тиббӣ зуд ба хок супорида шуд, бар инанд, ки ӯро душманони миллати тоҷик заҳр дода ба ҳалокат расониданд...